

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De His, Qvæ Fivnt A Praelato sine consensu capituli. Titvlvs X.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

duximus confirmandam: Non obstante concessione per capitulum facta alii, seu confirmatione nostra, si qua in forma communi appareat a obtrata: cum nusquam inveniatur cautum in iure, quod capitulum vacante sede, fidei quod vice Episcopi in collationibus praebeandarum: nec in eodem casu potest dici potestas conferendi praebeandas ad capitulum per superioris negligentiam devoluta, cum non fuerit ibi superior, qui eas posset de facto vel de iure conferre,

[1 Quam dicit fil. Magister R. Decanus Trajan. ad personam nostram & sed. Apostol. habentibus habuisse dignoscitur, nos inducit ut cum pro sua scientia & prohibitu intuitu geramus in visceribus charitatis, & eidem negare nolimus quae secundum Deum fuerint concedenda. Unde nos.]

CAP. IV.

Sede vacante iudicium habitum contra ecclesiam non tenet.

Idem Episcopo Burginen. b

Constitutis coram I. praed. nost. procuratore ecclesiae sanctae Mariae de Castro forti, & Burginen. c Episcopo praedecessore tuo, dictus procurator petebat ab eodem Episcopo restitutionem super libertate liberè eligendi sibi praelatum: [1 & 7. d] Nos igitur depositiones testium qui vacante Burginen. e ecclesia, & carente legitimo defensore fuerunt f recepti, duximus reprobandas.

[1 Quam etiam super tercia ipsius ecclesiae & reb. alii, quibus omnibus pari sua spoliatia fuerat, inducitur. Licet igitur coram p. n. contestata super praemissis, & postmodum coram iudicibus delegatis factu confessionibus & receptis testibus, eadem causa fuit ad nos instructa remissa: procuratoribus igitur partium in nostra praesentia constitutus, cum super praemissis coram nobis diutius litigasset.]

DE HIS, QVAE FIUNT A PRAELATO & sine consensu capituli.

TITVLVS X.

CAP. I.

Non tenet alienatio rei ecclesiastica absque approbatione capituli. Ex Concilio apud Valentiam.

Irrita erit Episcoporum donatio, vel venditio, vel commutatio rei ecclesiasticae, absque collaudatione & subscriptione clericorum.

CAP. II.

In temporalis alienatione, quam facit praelatus, taciturnitas capituli habetur pro consensu.

Alexander III. Norvicensi Episcopo. Continebatur h. & 7. Con. t. r. quod concessio decimarum ab Abbatisa prius facta, si conventu sciente, & non contradicente facta est, robur firmum debet habere. Verum si ignorante conventu aut contradicente decimam prius praedicto H. concessit, & non post multum i temporis de adensu conventus eandem decimam dedit eidem, secunda concessio debet praedicare priori.

CAP. III.

Alienatio temporalis facta sine consensu capituli, per ratificationem eius reboratur.

Idem Vigoren. Episcopo k. Vm nos l iam pridem: [1 & infra.] Certum est de rigore iuris concessionem illam non tenere, quam reclamante capitulo per praedecessorem tuum constat factam fuisse: Nisi eam ratam postmodum habuisset.

a Appareat. alii. apparet. b Burgens. habent omnes Codices Vaticani, uno reventori excepto, in quo legitur Burginen. c alii. Burgd. d Haec verba (& 7.) desunt in magno vetusto, sed habentur iam in recentioribus. e al. Burgd. f fuerint. g Pralatis. h Post Concil. Lateran. sub Alexandr. III. part. 47. cap. 5. & 2. eod. titul. in 1. compil. i tempus. k Vigoren. l Cap. 3. eod. tit. in 1. compil.

[1 Si bene meminimus per litteras nostras indulgimus, ut si praedecessor tuus reclamante capitulo ecclesiae tuae Abbati & fratribus de Offensae ecclesiam Deben. contulit, eam tibi removere liceret: iam dicti fratres sicut adseris litteras nostras indulgimus, ut ipsi ecclesiam praedictam dimittentes pacifice possidendam, immemoribus existentibus scriptis super hoc tibi fuerat à nobis indultum. Licet autem tibi indulgissimus, prudentiam tamen tuam nemus & exhortamur attentius, quatenus devoto intuitu, & pro reverentia B. Petri & nostra, ecclesiam ipsam si quo modo sine gravi detrimento ecclesiae tuae potes iam dictis fratribus in pace dimittas: quia decet prudentiam tuam ad commodum & profectum religiosorum locorum intendere, & quod idem praed. tuae pietatis studii fuerit, ratum & firmum habere. Si autem eandem ipsi ecclesiam dimittere forte non poteris, non obstantibus litteris quas praedicti fratres super hoc impetraverunt, scriptum exinde indultum in sua voluntate stabilitate consistere, quomam.]

CAP. IV.

Tralatus sine consilio capituli instituitur, vel desinitur, vel alia negotia ecclesiae tractare non debet. hoc dicitur, cum capitulo sequenti.

Idem Hierosolym. Patriarcha.

Novit a tuae discretionis prudentia, qualiter tu & fratres tui unum corpus sitis, ita quod tu caput, & illi membra esse probantur. Vnde non decet te omittis membris, aliorum consilio in ecclesia tua negotiis uti: cum id non sit dubium & honestati tuae, & sanctorum Patrum institutionibus b contraire.

Innoceus siquidem auribus nostris, quod tu sine consilio fratrum tuorum Canonicoorum S. Sepulchri, Abbates, & Abbatissas & alias ecclesiasticas personas instituis & destituis: [1 & 7.] Ideoq; id auctor. Apost. prohibemus, & infra. Nos enim tales institutiones, & destituciones carere decernimus robore firmitatis.

[1 Non considerans neq; attendens quomodo te non sit dubium statuta S. S. canonum transgredi.]

CAP. V.

Summatum est supra capitulo proximo. Idem eodem.

Quanto c: [1 & 7.] Frat. tuae mandamus, quatenus in concessionibus & confirmationibus, & aliis ecclesiae tuae negotiis fratres tuos requires, & d cum eorum consilio, vel sanioris partis, eadem peragas & pertractes, & quae stituenda sunt statuas, & errata corrigas, & evellenda dissipas & evellas. Absentium quoq; fratrum nomina inscribi non sinas f, quia talia monumenta sunt irrita & falsa, & tu exinde quaxtionem falsi poteris merito formidare.

[1 Majori dignitate Domino dante praemine, tanto decet amplius & oportet te in omnibus eam diligentiam & gravitatem habere, quod omnia videaris sine nota & reprehensione peragere, & laudabiliter inuncta tibi sollicitudinis officium disponere. Audivimus autem, unde mirari sumus, sicut mirari meritis poteramus, quod in concessionibus & confirmationibus omisso canonico ecclesiae tuae, consilio clericorum & laicorum circa te communitatum, qui non sunt de corpore ecclesiae ipsius, interdum imò saepe requirunt, & in eisdem concessionibus & donationibus & confirmationibus, in acta eorum consilium & voluntatem procedit, & in privilegio etiam, quod tuam profusum non decet honestatem, ad maiorem auctoritatem, & certitudinem nomina fratrum tuorum, qui absentes fuerint, tanquam si praesentes fuerint, factu subscribi. Quia igitur non decet prudentiam tuam in negotiis tibi commissis ecclesiae consilium fratrum tuorum postponere, cum quibus unum corpus consistere comprobatur.]

a Cap. 4. eod. tit. in 1. comp. & post Conc. Lat. sub Alex. III. p. 50. c. 15. b confirmat. c Post Conc. Lat. sub Alex. III. p. 30. r. 18. & c. 5. eod. tit. in 1. compil. d al. ut cura. e In C. Bar. & quae statuenda fuerint statuendi. f al. facti. CAP.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

CAP. VI.

Sic ecclesia collegiata habet præsentationem, præsentabit prælati de consensu capituli, vel majoris partis, nisi de consuetudine, vel privilegio competat sibi prælati.

Celestinus III.

EA a noscitur: [1 & infra.] Cum in provincia tua sæpe contingat, quod ad ecclesias, in quibus collegia præsentandi habentur, eorum Abbates aut per se, aut per literas, personas idoneas Episcopis diocesis præsentant, & eis præsentatis & receptis, aliquando ante, aliquando post, Monachi contradicunt. Respondemus, quod in præsentationibus prælatorum intelligi debet, quod fiant de collegiorum suorum ad sensu, sine quo non obtinent firmitatem. Unde si consenserit conventus, vel majoris & b sanioris partis, non adfuisse consensum, institutiones hujusmodi convenit evacuari, nisi ex antiqua & approbata consuetudine, vel concessa libertate, aliqui eorum probaverint commissi sibi collegii non debere in ecclesiis seu beneficiorum collationibus requiri consensum.

[1 Ex tua siquidem nobis est parte propositum, quod.]

CAP. VII.

Tenet donatio, quam de filius diocelani consensu facit laicus ecclesia de decimis, quas ab alia ecclesia habet in feudum ab antiquo, si est, ante Lateranense concilium.

Innocentius III. Archiepiscopo c & Magistro scholarium d litterarum.

Quia apostolica sedes: [1 & infra.] Sanè sicut ex litteris vestris accepimus, cum ex una parte capitulum S. Stephani, & ex altera Monachi de Platea s. super decima quadam in vestrum compromississent arbitrium: Dicit Monachi proponebant donationem ipsius decimæ, sibi à quodam milite factam, & Bituricensis Archiepiscopi diocesis, ejus accedente consensu, confirmatam fuisse, sequæ auctoritate Hieronymi munitos existere, qui scribens ad Damasum, ait: Si aliquando & fuerint à laicis male detenta, quæ divini juris esse noscuntur, & in usum transierint Monachorum, Episcopo loci præbente consensum, constabunt eis omnia perpetua firmitate subnixæ. E contrario pars allegabat adversa, consensum Episcopi sine cleri consensu minus sufficere: auctoritate Leonis Papæ b, dicentis: Ne quis Episcopus de rebus ecclesiæ, quicquam donare vel commutare vel vendere audeat, nisi forte aliquid horum faciat, ut meliora prospiciat, & cum totius cleri consensu atque tractatu eligat, quod non sit dubium ecclesiæ, profuturum. Quia verò nos consulere voluisti, utrum quando decima tenetur à laico, si conferatur ecclesiæ ad confirmandam donationem consensus Episcopi, sine cleri consensu sufficiat? Taliter respondem. quod monendus est laicus, qui decimam & detinet, ut eam restituat ecclesiæ ad quam spectat, qui si forte induci nequiverit, & eam diocelani consensu alteri ecclesiæ assignaverit, præsertim religioso conventui: constabit ipsa t. donatio perpetua firmitate subnixæ. Auctoritates enim præmissæ, licet diversæ sint, non tamen adversa: cum aliud sit alienare, quod ab ecclesia possidetur, & aliud, quod detinetur à laico ad usum ecclesiasticum revocare. In alienatione quoque; juxta Leonis Papæ decretum consensus Episcopi sine

a Cap. i. eod. tit. in 2. compila. b al. vel. c al. Archiepiscopo in plur. d scholarum, legitur in omnib. ser. Vat. e Cr. De his quæ conceduntur ab Episcopo sine cons. capit. in 3. compilat. f Prælati, g al. aliqua. h 12. quæst. 2. cap. sine exceptione. i facit, prætor. in princ. cum gloss. & not. & Bari. D. ne quid in hoc publ. & l. prohibere. §. plani. D. quod vi aut clam. k tenet. l ija.

clericorum a consensu non sufficit. In revocatione autem juxta b scripturam Hieronymi sufficit consensus Episcopi, cum per c utrumque utilitati ecclesiæ consulatur. Nam & in Lateranen. d concilio est inhibuitur, ne quilibet religiosa persona ecclesiæ & decimas de manibus laicorum, sine consensu Episcoporum recipiat: per quod indirectè datur intelligi, quod sufficit consensus Episcopi, ut licitum ecclesiæ sit decimas de manibus recipere laicorum. Hoc autem de illis decimis intelligimus, quæ laicis in feudum perpetuò sunt concessæ.

[1 Cui licet immeriti præsidemus, universis per orbem ecclesiæ, non humana, sed divina institutione sit prælata, & justum est & conveniens, ut ad eam tanquam ad magistræ & matrem super diversis juris articulis referantur dubia quæstiones, quatenus quæ iura constituit, eadem quoque iura distinguat, ne quæ diversa cernuntur, videantur adversa.]

CAP. VIII.

Non potest Episcopus sine consensu capituli concedere ecclesiæ aliam ecclesiæ, etiam si habeat ius patronatus in ecclesiâ concessa.

Idem Meten. Archiepiscopo e.

TYva s. nuper: & infra. Adiecit etiam, utrum Episcopo, vel electo cum solo Archiepiscopo præter ad sensum majoris ecclesiæ, cum ab ipsa eligatur Episcopus, & Archiepiscopus adsumatur de ipsa, cænobii vel ecclesiis conventualibus, ad quas jus pertinet patronatus, liceat conferre perpetuò vacantes ecclesiæ baptismales: & infra. Alterius etiam quæstionis solutio ex Epistola Leonis Papæ colligitur evidentè, in qua legitur: Ne quis Episcopus de rebus ecclesiæ, quicquam donare, vel permutare, vel vendere audeat, nisi forte aliquid horum faciat, ut meliora recipiat, & totius cleri tractatu atque consensu id eligat, quod non sit dubium ecclesiæ profuturum. Irrita enim Episcoporum donatio, venditio, & commutatio rei ecclesiasticæ erit, absque conventia & subscriptione clericorum: per hoc enim noveris solutam secundo loco propositam quæstionem, cum concessiones ecclesiæ perpetuas, ad alienationes non sit dubium pertinere.

CAP. IX.

Episcopus parochiales ecclesiæ, vel obventiones ipsarum, de consensu patroni sine consensu capituli sui, monasterio conferre non potest.

Idem Episcopo Helien.

Pastoralis officii diligentia: [1 & infra.] Præterea quævisi (cum auctoritate g Dionysii fuerint parochia limitata) quatenus singularum parochiarum proventus in usus ecclesiæ cederent necessarios, & stipendia ministrorum: si Episcopo liceat sine auctoritate summi Pont. vel saltem sine sui capituli voluntate, viris religiosi conferre obventiones alicujus parochialis ecclesiæ, sustentatione vicarii reservata. Et cum b Lateranen. concilii statuta prohibeant ecclesiis novam imponi, vel augere veterem pensionem, postulas edoceri, an Episcopus valeat religiosi consentiente patrono totam ecclesiam, vel de novo conferre aliquam portionem? Ad quod breviter respondem. quod salva constitutione canonica de concedenda piis locis quinquagesima portione, neque primum, neque secundum potuit facere Episcopus (nisi de licentia Rom. Pontif. præter capituli sui voluntatem.

[1 Quare sup. de refer. de off. & pot. jud. del. &c.]

CAP. X.

Ad concilia provincialia vocari debent & admitti cathedralium ecclesiarum capitula.

a Assensu. b aliter rescriptum. c utrumque. d Sub Alexandr. III. cap. 9. e alit. Merens. f Ca. 2. De his quæ conced. ab Episc. sine consensu. c. in 3. comp. g Dionys. Pap. epist. 2. ad Severum Episc. h Concil. Lateran. sub Alexandr. III. c. 7. §. prohibemus.

